

PREGLED PODATKOV ZA KRAVE LISASTE PASME S STATUSOM ODBRANE BIKOVSKHE MATERE V LETU 2009

Priprava: Betka Logar, Kmetijski inštitut Slovenije

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka Govedo, Kmetijski inštitut Slovenije, pregled pripravljen glede na stanje v registru BM dne 06.07.2009

Za lisasto pasmo je bilo za leto 2009 v Sloveniji odbranih 370 bikovskih mater (BM), 328 BM je čiste lisaste (LS) pasme, 42 BM pa ima manj kot 87 % LS pasme. Za usmeritev v prirejo mleka je bilo odbranih 308 BM, 62 pa za kombinirano usmeritev. Na novo je bilo odbranih 126 bikovskih mater, ostale so imele status odbrane BM tudi že v prejšnjem letu.

V želji po hitrem izboljšanju lastnosti mlečnosti so se v preteklih letih rejci lisaste pasme pogosto posluževali oplemenjevanja s pasmama Redeči Holštajn in Montbeliard. Tudi te živali (križanke) se odbirajo kot bikovske matere za lisasto pasmo. Zaradi precejšnjega števila BM z več kot 13 % druge pasme v poročilu podatke prikazujemo ločeno za krave z do 13 % druge pasme in z več kot 13 % druge pasme, ponekod pa tudi skupaj.

Pri odbiri bikovskih mater križank ne smemo spregledati, da bikovske matere z nad 13 % druge pasme zaradi prevelikega odstotka druge pasme ne izpolnjujejo pogojev za vpis v glavni del rodovniške knjige. Tako tudi njihovi moški potomci ne bodo izpolnjevali kriterijev za vpis v glavni del rodovniške knjige za lisasto pasmo; torej ne bodo izpolnjevali zahtev za čistopasemske plemenske živali. Odstotek bikovskih mater z več kot 13 odstotki druge pasme se sicer v zadnjih dveh letih zmanjšuje (tabela 1), ta trend pa bi se moral nadaljevati tudi v prihodnje. V tabeli 1a je prikazan pasemski sestav BM odbranih za LS pasmo za leto 2009 po zavodih in skupaj. BM z 87 in več odstotki LS pasme so prikazane v treh delih, posebej tiste brez genov druge pasme (100 % LS), posebej BM z do 13 % druge pasme in še obe skupini skupaj.

Tabela 1: Pasemski sestav bikovskih mater odbranih za lisasto pasmo (LS) po letih

Pasemski sestav	BM 2006		BM 2007		BM 2008		BM 2009	
	N	%	N	%	N	%	N	%
100% LS	149	34,9	143	27,3	111	28,3	109	29,5
87 - 99% LS	180	42,2	223	42,6	213	54,3	219	59,2
Skupaj LS	329	77,0	366	70,0	324	82,7	328	88,6
75 - 86% LS	33	7,7	57	10,9	41	10,5	29	7,8
50 - 74% LS	55	12,9	84	16,1	27	6,9	13	3,5
25 - 49% LS	9	2,1	15	2,9	0	0,0	0	0,0
Skupaj LSX	98	23,0	157	30,0	68	17,3	42	11,4
Skupaj	427	100,0	523	100,0	392	100,0	370	100,0

Tabela 1a: Pasemski sestav bikovskih mater v letu 2009 odbranih za lisasto pasmo

Delez LS	Zavod	Število
100% LS	MS	34
100% LS	PT	28
100% LS	CE	11
100% LS	KR	16
100% LS	LJ	20
100% LS	Skupaj	109
87 - 99% LS	MS	69
87 - 99% LS	PT	81
87 - 99% LS	CE	15
87 - 99% LS	KR	32
87 - 99% LS	LJ	22
87 - 99% LS	Skupaj	219
87 - 100% LS	MS	103
87 - 100% LS	PT	109
87 - 100% LS	CE	26
87 - 100% LS	KR	48
87 - 100% LS	LJ	42
87 - 100% LS	Skupaj	328
75 - 86% LS	MS	10
75 - 86% LS	PT	6
75 - 86% LS	KR	10
75 - 86% LS	LJ	3
75 - 86% LS	Skupaj	29
50 - 74% LS	MS	4
50 - 74% LS	PT	4
50 - 74% LS	CE	2
50 - 74% LS	KR	3
50 - 74% LS	Skupaj	13
25 - 49% LS	Skupaj	0
<87% LS	Skupaj	42

Zavod - Območni zavod Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije; MS - Zavod Murska Sobota, PT - Zavod Ptuj, CE- Zavod Celje, KR – Zavod Kranj, LJ - Zavod Ljubljana, NM - Zavod Novo mesto

Število bikovskih mater in število rej z odbranimi bikovskimi materami v letu 2009 po zavodih je prikazano v tabeli 2. Največ bikovskih mater je odbranih na Območnih zavodih Ptuj in Murska Sobota. V tabeli 3 so prikazani očetje, katerih vsaj pet potomk ima status odbrane bikovske matere v letu 2009. Zelo prevladujejo potomke bika Haska. Pri odbiri bikcev, potomcev načrtnih parjenj, bo potrebno tej liniji zato nameniti posebno pozornost.

Tabela 2: Število bikovski mater (BM) in število rej po zavodih

Zavod	Število BM	Število rej BM
MS	117	41
PT	119	52
CE	28	11
KR	61	29
LJ	45	21
Skupaj	370	154

* - pomen oznak je enak kot v prejšnji tabeli

Tabela 3: Očetje, po katerih je odbranih vsaj pet bikovskih matere (BM)

Oče	Število BM
HASKO	37
POLDI	11
HOLKO	11
BONSAI	9
HUMLANG	9
RELKO	9
HODSON	8
BRASIL	7
AELPLER	6
HUSALDO	6
HOSTRESS	6
ZENTURIO	6
MANAGER	6
ASTWEIN	6
VACCO	6
FRIESE	6
HELIJ	5
BOSNOS	5
ROMEL	5
MALOX	5

Lastnosti mlečnosti

Pri pregledu lastnosti mlečnosti podajamo povprečja vseh zaključenih standardnih laktacij (tabela 4, tabela 5, tabela 6) in povprečja v prvih standardnih laktacijah (tabela 7, tabela 8, tabela 9). Najprej so prikazani rezultati za vse odbrane bikovske matere LS pasme s statusom BM v letu 2009 po usmeritvah in skupaj (tabela 4, tabela 7). Ločeno podajamo še rezultate za odbrane bikovske matere, ki imajo manj kot 87 % lisaste pasme (tabela 5, tabela 8). Podatki bikovskih mater lisaste pasme in bikovskih mater z manj kot 87 % lisaste pasme pa so združeni tudi v skupni prikaz (tabela 6, tabela 9).

Tabela 4: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah lisaste pasme v letu 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	25	5926±1220	258,6±49,3	4,39±0,39	200,8±38,8	3,4±0,19
ME	PT	22	5896±784	233,5±26,8	3,98±0,34	198,8±24,5	3,38±0,15
ME	CE	1	5511±0	221,0±0,0	4,02±0,00	186,0±0,0	3,37±0,00
ME	KR	3	5782±285	245,0±3,0	4,25±0,19	191,0±18,7	3,3±0,17
ME	LJ	10	5325±618	223,9±34,8	4,19±0,36	184,6±21,7	3,47±0,18
ME	Skupaj	61	5803±959	242,6±40,1	4,20±0,39	196,7±30,5	3,4±0,17
ML	MS	76	6957±1070	294,7±43,8	4,25±0,37	238,5±38,7	3,43±0,17
ML	PT	85	6921±1040	283,9±45,5	4,11±0,39	237,5±38,1	3,43±0,2
ML	CE	25	6825±476	267,7±34,0	3,92±0,40	233,5±18,0	3,42±0,15
ML	KR	45	6719±800	280,6±36,2	4,18±0,35	231,4±26,1	3,45±0,18
ML	LJ	32	6747±788	278,6±38,3	4,13±0,29	226,7±28,0	3,36±0,21
ML	Skupaj	263	6866±941	284,3±42,1	4,15±0,38	235,0±33,9	3,42±0,18
Skupaj	Skupaj	324	6666±1031	276,4±44,8	4,16±0,38	227,8±36,5	3,42±0,18

USM – usmeritev; ML - usmeritev v prirejo mleka, ME – kombinirana usmeritev

N - število BM za katere so prikazani podatki

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 5: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah z manj kot 87 % lisaste pasme v letu 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	KR	1	7077±0	261,0±0,0	3,68±0,00	231,0±0,0	3,27±0,00
ME	Skupaj	1	7077±0	261,0±0,0	3,68±0,00	231,0±0,0	3,27±0,00
ML	MS	14	7639±1310	305,5±49,6	4,03±0,44	260,7±40,1	3,43±0,16
ML	PT	10	7846±1101	313,8±45,7	4,02±0,45	264±37,2	3,37±0,20
ML	CE	2	7876±369	311,5±9,2	3,96±0,06	254,0±2,8	3,23±0,11
ML	KR	12	7271±1177	302,1±35,6	4,20±0,47	245,6±31,9	3,40±0,20
ML	LJ	3	6886±308	290,3±15,1	4,22±0,13	235,3±13,1	3,41±0,13
ML	Skupaj	41	7538±1143	305,7±40,9	4,09±0,42	254,9±34,8	3,39±0,18
Skupaj	Skupaj	42	7527±1131	304,6±41,0	4,08±0,42	254,3±34,6	3,39±0,18

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 6: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	25	5926±1220	258,6±49,3	4,39±0,39	200,8±38,8	3,40±0,19
ME	PT	22	5896±784	233,5±26,8	3,98±0,34	198,8±24,5	3,38±0,15
ME	CE	1	5511±0	221,0±0,0	4,02±0,00	186,0±0,0	3,37±0,00
ME	KR	4	6106±688	249,0±8,4	4,11±0,32	201,0±25,2	3,30±0,14
ME	LJ	10	5325±618	223,9±34,8	4,19±0,36	184,6±21,7	3,47±0,18
ME	Skupaj	62	5823±965	242,9±39,8	4,19±0,40	197,3±30,6	3,40±0,17
ML	MS	90	7063±1130	296,4±44,6	4,22±0,39	241,9±39,5	3,43±0,16
ML	PT	95	7018±1079	287,1±46,2	4,10±0,39	240,3±38,7	3,42±0,20
ML	CE	27	6903±541	271,0±34,7	3,92±0,38	235,0±18,1	3,41±0,15
ML	KR	57	6835±909	285,1±36,8	4,19±0,37	234,4±27,7	3,44±0,18
ML	LJ	35	6759±757	279,6±36,9	4,14±0,28	227,4±27,0	3,37±0,20
ML	Skupaj	304	6957±995	287,2±42,5	4,14±0,38	237,7±34,6	3,42±0,18
Skupaj	Skupaj	366	6765±1077	279,7±45,2	4,15±0,38	230,9±37,2	3,42±0,18

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 7: Povprečja za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	25	5585±905	251,0±38,2	4,51±0,35	188,2±30,9	3,37±0,20
ME	PT	21	5167±879	209,9±30,8	4,09±0,33	173,0±27,0	3,36±0,19
ME	CE	1	3405±0	150,0±0,0	4,41±0,00	115,0±0,0	3,38±0,00
ME	KR	3	5467±978	235,0±24,9	4,33±0,31	182,0±34,0	3,33±0,20
ME	LJ	10	5025±469	214,1±26,8	4,26±0,34	173,6±19,4	3,46±0,19
ME	Skupaj	60	5303±882	228,0±39,0	4,31±0,38	178,9±29,3	3,38±0,19
ML	MS	76	6470±1058	278,4±44,5	4,32±0,39	219,0±35,2	3,39±0,18
ML	PT	84	6233±1047	257,4±45,3	4,14±0,39	213,1±40,2	3,41±0,22
ML	CE	25	6151±720	248,3±34,3	4,04±0,33	208,2±23,1	3,39±0,17
ML	KR	45	6210±652	259,9±27,6	4,19±0,32	214,8±22,4	3,46±0,18
ML	LJ	32	6051±952	254,0±41,8	4,21±0,39	202,9±35,4	3,35±0,22
ML	Skupaj	262	6268±958	262,7±42,2	4,2±0,38	213,4±34,3	3,41±0,20
Skupaj	Skupaj	322	6088±1015	256,2±43,7	4,22±0,38	207,0±36,0	3,40±0,20

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 8: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji za krave z manj kot 87 % lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	KR	1	7070±0	270,0±0,0	3,82±0,00	235,0±0,00	3,32±0,00
ME	Skupaj	1	7070±0	270,0±0,0	3,82±0,00	235,0±0,00	3,32±0,00
ML	MS	14	7207±1596	285,6±58,5	3,99±0,38	242,2±49,4	3,38±0,20
ML	PT	10	7511±1132	305,4±42,9	4,09±0,39	251,5±34,1	3,36±0,20
ML	CE	2	7757±648	299,5±26,2	3,86±0,01	253,5±14,8	3,27±0,08
ML	KR	12	6872±770	282,1±24,2	4,13±0,44	233,5±22,3	3,41±0,17
ML	LJ	3	6259±527	282,3±38,6	4,50±0,38	218,3±17,2	3,49±0,11
ML	Skupaj	41	7141±1199	289,8±43,3	4,09±0,40	240,7±36,1	3,39±0,18
Skupaj	Skupaj	42	7139±1185	289,4±42,8	4,08±0,40	240,6±35,7	3,38±0,18

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 9: Povprečja in standardne deviacije za lastnosti mlečnosti v prvi standardni laktaciji pri bikovskih materah odbranih za lisasto pasmo v letu 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)
ME	MS	25	5585±905	251,0±38,2	4,51±0,35	188,2±30,9	3,37±0,20
ME	PT	21	5167±879	209,9±30,8	4,09±0,33	173,0±27,0	3,36±0,19
ME	CE	1	3405±0	150,0±0,0	4,41±0,00	115,0±0,0	3,38±0,00
ME	KR	4	5868±1132	243,8±26,8	4,21±0,36	195,3±38,4	3,33±0,16
ME	LJ	10	5025±469	214,1±26,8	4,26±0,34	173,6±19,4	3,46±0,19
ME	Skupaj	61	5332±903	228,7±39,1	4,30±0,38	179,9±29,9	3,38±0,19
ML	MS	90	6585±1178	279,5±46,6	4,27±0,41	222,6±38,4	3,39±0,18
ML	PT	94	6369±1122	262,5±47,3	4,14±0,38	217,2±41,2	3,41±0,22
ML	CE	27	6270±824	252,1±36,1	4,03±0,32	211,6±25,5	3,38±0,17
ML	KR	57	6350±724	264,6±28,3	4,18±0,34	218,7±23,5	3,45±0,18
ML	LJ	35	6069±920	256,4±41,8	4,24±0,40	204,2±34,3	3,36±0,21
ML	Skupaj	303	6386±1036	266,3±43,3	4,19±0,38	217,1±35,8	3,40±0,20
Skupaj	Skupaj	364	6209±1087	260,3±44,8	4,21±0,39	210,9±37,5	3,40±0,20

* - pomen oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Plemenske vrednosti

V sklopu plemenskih vrednosti (PV) prikazujemo rezultate za lastnosti mlečnosti v standardni laktaciji, posebej podatke za BM LS pasme (tabela 10) in posebej za BM z manj kot 87 % LS pasme (tabela 11). Plemenske vrednosti izhajajo iz zadnjega uradnega nacionalnega obračuna plemenskih vrednosti, ki je bil izveden na Biotehniški fakulteti, Oddeleku za zootehniko.

Tabela 10: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ME	MS	25	275±290	14,1±12,1	0,07±0,19	9,3±8,0	0,01±0,10	69,5±10,7
ME	PT	22	282±296	9,2±9,9	-0,03±0,18	8,9±7,4	0,01±0,11	68,3±10,1
ME	CE	1	110±0	13,4±0,0	0,17±0,00	2,8±0,0	-0,02±0,00	62,2±0,0
ME	KR	3	334±236	13,2±12,5	-0,03±0,14	9,3±8,7	-0,02±0,08	69,5±12,0
ME	LJ	10	60±290	3,3±12,7	0,02±0,08	2,6±7,8	0,03±0,09	60,0±11,2
ME	Skupaj	61	243±294	10,5±11,7	0,02±0,17	8,0±7,9	0,01±0,10	67,4±10,8
ML	MS	75	604±310	25,8±13	0,04±0,19	19,6±9,0	0,02±0,09	82,9±10,7
ML	PT	85	633±329	23,1±11,8	-0,02±0,19	19,5±9,2	0,01±0,10	82,0±10,7
ML	CE	25	628±283	21,4±13,3	-0,07±0,15	20,0±8,1	0,01±0,09	82,7±10,4
ML	KR	42	485±347	18,6±13,9	-0,00±0,19	15,1±9,6	0,02±0,09	77,0±12,9
ML	LJ	30	529±244	20,7±9,8	-0,00±0,17	15,5±5,9	-0,01±0,12	78,0±8,1
ML	Skupaj	257	588±316	22,7±12,6	-0,00±0,18	18,4±8,9	0,01±0,10	81,0±10,9
Skupaj	Skupaj	318	522±340	20,4±13,3	0,00±0,18	16,4±9,7	0,01±0,10	78,4±12,2

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 11: Povprečja in standardne deviacije plemenskih vrednosti za lastnosti mlečnosti za krave z manj kot 87 % lisaste pasme s statusom bikovske matere v letu 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N	Mleko (kg)	Maščoba (kg)	Maščoba (%)	Beljakovine (kg)	Beljakovine (%)	IBM
ME	KR	1	772±0	19,4±0,0	-0,21±0,00	16,7±0,0	-0,16±0,00	79,0±0,0
ME	Skupaj	1	772±0	19,4±0,0	-0,21±0,00	16,7±0,0	-0,16±0,00	79,0±0,0
ML	MS	12	652±464	22,4±18,0	-0,05±0,20	19,7±11,4	0,01±0,09	81,3±12,6
ML	PT	10	718±353	21±11,8	-0,11±0,21	17,7±11,3	-0,07±0,11	79,1±12,4
ML	CE	2	967±38	32,9±3,7	-0,07±0,08	26,4±3,7	-0,06±0,05	92,7±4,9
ML	KR	11	780±459	29,0±14,8	-0,02±0,27	22,8±10,8	-0,02±0,13	86±12,6
ML	LJ	3	481±193	20,7±7,1	0,06±0,03	15,1±1,7	0,03±0,08	77,5±3,4
ML	Skupaj	38	710±405	24,4±14,4	-0,05±0,21	20,0±10,5	-0,02±0,11	82,4±12,0
Skupaj	Skupaj	39	711±400	24,2±14,3	-0,06±0,21	20,0±10,4	-0,03±0,11	82,3±11,8

IBM - indeks beljakovin in maščobe

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Telesne mere

Za krave LS pasme s statusom BM v letu 2009 po usmeritvah, zavodih in skupaj so povprečja telesnih mer prikazana v tabeli 12, povprečja telesnih mer za krave z manj kot 87 % LS pasme pa v tabeli 13. Telesne mere višina vihra (VV), višina križa (VK), dolžina telesa (DT) in obseg prsi (OP) se izmeri ob odbiri BM. Običajno merjenje izvaja strokovni tajnik ali pa selekcionista območnega zavoda.

Tabela 12: Povprečja in standardne deviacije telesnih mer (VV - višina vihra, VK - višina križa, DT - dolžina telesa, OP-obseg prsi) pri bikovskih materah lisaste pasme odbranih za leto 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N(VV)	VV (cm)	N(VK)	VK (cm)	N(DT)	DT (cm)	N(OP)	OP (cm)
ME	CE	1	136,0±0,0	1	139,0±0,0	1	143,0±0,0	1	206,0±0,0
ME	KR	3	140,0±5,6	3	142,0±5,3	3	144,3±4,0	3	205,7±8,3
ME	LJ	10	140,2±2,8	10	144,9±2,6	10	142,6±4,6	10	212,6±7,2
ME	MS	24	141,2±2,7	24	145,8±3,3	24	149,3±4,8	24	213,2±9,6
ME	PT	20	141,9±3,2	20	144,9±3,4	20	146,3±5,2	20	218,8±8,8
ME	Skupaj	58	141,1±3,1	58	145,0±3,4	58	146,7±5,3	58	214,5±9,3
ML	CE	25	139,8±1,9	25	143,4±2,7	25	141,8±2,9	25	209,3±6,3
ML	KR	44	139,5±2,2	44	142,6±2,6	44	142,7±3,7	44	207,8±7,3
ML	LJ	31	140,4±1,9	31	144,7±1,8	31	143,3±3,7	31	209,7±8,8
ML	MS	78	140,2±3,5	78	145,0±3,1	78	148,0±4,9	78	211,3±6,9
ML	PT	80	140,6±3,3	80	144,2±3,5	80	145,4±6,4	80	212,2±8,3
ML	Skupaj	258	140,2±3,0	258	144,1±3,1	258	145,1±5,4	258	210,6±7,7
Skupaj	Skupaj	316	140,4±3,0	316	144,3±3,2	316	145,4±5,4	316	211,3±8,2

N – število BM pri katerih je bila izmerjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 13: Povprečja in standardne deviacije telesnih mer (VV - višina vihra, VK - višina križa, DT - dolžina telesa, OP-obseg prsi) pri bikovskih materah z manj kot 87 % lisaste pasme odbranih za leto 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N(VV)	VV (cm)	N(VK)	VK (cm)	N(DT)	DT (cm)	N(OP)	OP (cm)
ME	KR	1	138,0±0,0	1	140,0±0,0	1	146,0±0,0	1	197,0±0,0
ME	Skupaj	1	138,0±0,0	1	140,0±0,0	1	146,0±0,0	1	197,0±0,0
ML	CE	2	140,0±4,2	2	144,0±4,2	2	140,5±0,7	2	205,0±4,2
ML	KR	12	138,9±2,3	12	141,7±3,5	12	142,3±3,9	12	204,3±5,5
ML	LJ	3	137,7±0,6	3	142,0±1,7	3	141,0±1,7	3	205,3±3,1
ML	MS	14	140,8±4,8	14	146,6±4,6	14	148,1±4,0	14	211,7±11,6
ML	PT	9	141,3±4,8	9	144,9±5,4	9	146,0±5,4	9	214,0±9,8
ML	Skupaj	40	140,1±4,0	40	144,3±4,7	40	145,0±4,9	40	209,2±9,5
Skupaj	Skupaj	41	140,0±3,9	41	144,1±4,6	41	145,0±4,8	41	208,9±9,6

N – število BM pri katerih je bila izmerjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Telesne ocene

Povprečne ocene za telesne lastnosti okvir (OK), omišičenost (OM), oblika (OB) in vime (VI) pri odbranih bikovskih materah LS pasme v letu 2009 v Sloveniji prikazujeta tabeli 14 in 15. Za krave LS pasme so povprečja telesnih ocen prikazana v tabeli 14, povprečja telesnih ocen za krave z manj kot 87 % LS pasme pa v tabeli 15. Telesne ocene se oceni ob odbiri BM.

Tabela 14: Povprečja in standardne deviacije telesnih ocen (OK - okvir, OM - omišičenost, OB - oblika, VI - vime) bikovskih mater lisaste pasme odbranih za leto 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N(OK)	OK	N(OM)	OM	N(OB)	OB	N(VI)	VI
ME	Skupaj	57	7,0±1,0	57	7,0±0,9	57	6,9±0,9	57	6,5±0,9
ME	MS	24	7,2±0,9	24	7,1±0,9	24	7±0,8	24	6,5±0,7
ME	PT	19	7,3±1,0	19	7,2±0,8	19	6,8±1,0	19	6,7±1,0
ME	CE	1	5,0±0,0	1	7,0±0,0	1	7±0,0	1	7,0±0,0
ME	KR	3	6,0±1,0	3	6,3±0,6	3	6,7±0,6	3	6,0±1,0
ME	LJ	10	6,7±0,8	10	6,6±0,8	10	7±1,1	10	6,1±1,0
ML	Skupaj	251	7,0±1,0	253	6,5±0,9	253	6,9±0,8	253	6,7±0,9
ML	MS	78	7,1±1,0	78	6,5±0,9	78	6,7±0,8	78	6,5±0,8
ML	PT	75	7,1±1,1	75	6,5±0,9	75	6,9±0,9	75	6,7±0,9
ML	CE	25	6,8±1,0	25	6,3±0,9	25	6,9±0,7	25	7,0±1,1
ML	KR	42	6,7±0,9	44	6,4±0,9	44	7±0,7	44	6,6±1,0
ML	LJ	31	6,9±0,9	31	6,4±0,9	31	7,1±0,7	31	6,8±0,8
Skupaj	Skupaj	308	7,0±1,0	310	6,6±0,9	310	6,9±0,8	310	6,6±0,9

N - število BM pri katerih je bila ocenjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah

Tabela 15: Povprečja in standardne deviacije telesnih ocen (OK - okvir, OM - omišičenost, OB - oblika, VI - vime) bikovskih mater z manj kot 87 % lisaste pasme odbranih za leto 2009 po zavodih in usmeritvah

USM	Zavod	N(OK)	OK	N(OM)	OM	N(OB)	OB	N(VI)	VI
ME	KR	1	6,0±0,0	1	5,0±0,0	1	6,0±0,0	1	7,0±0,0
ME	Skupaj	1	6,0±0,0	1	5,0±0,0	1	6,0±0,0	1	7,0±0,0
ML	MS	14	7,2±1,3	14	6,4±0,8	14	7,3±0,9	14	7,1±1,0
ML	PT	9	7,1±1,3	9	6,6±1,1	9	7,4±0,7	9	7,1±1,1
ML	CE	2	7,0±1,4	2	6,0±1,4	2	6,0±0,0	2	6,0±1,4
ML	KR	12	6,3±0,8	12	5,9±0,8	12	6,7±1,1	12	6,8±1,1
ML	LJ	3	6,0±0,0	3	6,3±0,6	3	6,7±0,6	3	5,7±1,2
ML	Skupaj	40	6,8±1,2	40	6,3±0,9	40	7,0±0,9	40	6,8±1,1
Skupaj	Skupaj	41	6,8±1,1	41	6,2±0,9	41	7,0±0,9	41	6,8±1,1

N - število BM pri katerih je bila ocenjena posamezna lastnost

* - pomen ostalih oznak je enak kot v prejšnjih tabelah